

Дистрибутивна трговина
Distributive trade

21 Дистрибутивна трговина

Distributive trade

Методолошка објашњења
Methodological explanations 383

ТАБЕЛЕ *TABLES*

21.1. Индекси промета на мало <i>Indices of retail trade turnover</i>	386
21.2. Индекси промета у дистрибутивној трговини по областима КД <i>Indices of distributive trade turnover, by section of activity classification</i>	387
21.3. Промет у дистрибутивној трговини по областима КД, 2016. <i>Turnover in distributive trade, by section of activity classification, 2016</i>	387

ГРАФИКОНИ *GRAPHS*

Г-21.1. Номинални и реални изворни индекси промета у трговини на мало <i>Nominal and real original indices of turnover in retail trade</i>	388
Г-21.2. Промет у дистрибутивној трговини по областима КД, 2016. <i>Turnover in distributive trade, by section of activity classification, 2016</i>	388

ОБЈАВЉИВАЊЕ

Годишње публикације:	Ово је Република Српска Статистички годишњак Републике Српске
Тромјесечне публикације:	Краткорочни индикатори дистрибутивне трговине и осталих услуга, статистичко саопштење
Мјесечне публикације:	Мјесечни статистички преглед Трговина на мало, статистичко саопштење

PUBLISHING

Annual publications:	<i>This is Republika Srpska</i> <i>Statistical Yearbook of Republika Srpska</i>
Quarterly publications:	<i>Short-term indicators of distributive trade and other services, statistical release</i>
Monthly publications:	<i>Monthly Statistical Review</i> <i>Retail trade, statistical release</i>

Методолошка објашњења

Извори и методе прикупљања података

Подаци о промету робе у трговини на мало прикупљени су Мјесечним извјештајем трговине на мало, путем извјештаја, од узорком изабраних пословних субјеката који су, према претежној дјелатности разврстани у трговину на мало (област 47 КД) као и изабрани пословни субјекти који су, према претежној дјелатности, разврстани у друге дјелатности, али обављају и дјелатност трговине на мало.

Подаци о промету робе у дистрибутивној трговини прикупљени су Тромјесечним извјештајем дистрибутивне трговине, путем извјештаја, од узорком изабраних пословних субјеката који су, према претежној дјелатности разврстани у подручје дјелатности G (област 45, 46 и 47 - КД) као и изабрани пословни субјекти који су, према претежној дјелатности, разврстани у друге дјелатности, али обављају и дјелатност трговине.

Обухватност и упоредивост података

Од јануара 2013. године Методологија дистрибутивне трговине у потпуности је хармонизирана са регулативом ЕУ за краткорочне статистике, како у погледу прикупљања и обраде података тако и погледу дефиниција.

Ради формирања серија података дистрибутивне трговине, за 2012. и претходне године, спроведена је ревизија постојећих података унутрашње трговине.

Подаци о промету предузетника нису укључени у укупан промет.

Истраживања дистрибутивне трговине проводе се на бази узорка, дизајнираног као случајни стратификовани узорак креиран на основу података Статистичког пословног регистра.

Стратификација циљне популације истраживања извршена је према класи финансијског податка (финансијски извјештај за претходну годину) и дјелатности предузећа у оквиру подручја G. Као помоћна стратификациона варијабла коришћен је број запослених.

На темељу резултата добијених узорком оцјењује се цијели скуп.

У узорак мјесечне трговине на мало укључени су сви активни пословни субјекти из статистичког пословног регистра, који се баве дјелатношћу трговине на мало (подручје G област 47 – КД), осим трговине моторним возилима и мотоциклима, који имају годишњи промет већи од 2 000 000 КМ као и узорком изабрани пословни субјекти са годишњим прометом од 100 000 КМ до 1 999 999 КМ. Нису обухваћени субјекти са годишњим прометом испод 100 000 КМ.

Узорак тромјесечне дистрибутивне трговине обухвата све активне пословне субјекте из статистичког пословног регистра, који се баве дјелатношћу трговине (подручје G КД), који имају годишњи промет већи од 4 000 000 КМ као и узорком изабрани пословни субјекти са годишњим прометом од 100 000 КМ до 3 999 999 КМ. Нису обухваћени привредни субјекти са годишњим прометом испод 100 000 КМ.

Methodological explanations

Sources and methods of data collection

Data on turnover of goods in retail trade are collected through the Monthly report on retail trade, with reports submitted by sampled business entities that are, based on their prevailing activity, classified into retail trade (division 47 of the KD) and sampled business entities that are, based on their prevailing activity, classified into other activities but are engaged in retail trade.

Data on turnover of goods in distributive trade are obtained through the Quarterly report on distributive trade, with reports submitted by sampled business entities that are, based on their prevailing activity, classified into the section G (divisions 45, 46 and 47 of the KD) and sampled business entities that are, based on their prevailing activity, classified into other activities but are engaged in trade activities.

Coverage and comparability of data

Since January 2013, the Methodology of distributive trade is fully harmonised with the EU Regulation on short-term statistics, both in terms of the data collection and processing and in terms of definitions.

For the purpose of forming data series of distributive trade for 2012 and previous years, the existing data on retail trade were revised.

Data on turnover realised by entrepreneurs are not included in total turnover.

Distributive trade surveys are implemented on a sample designed as a random stratified sample based on the Statistical Business Register data.

Stratification of the target population was carried out based on class of financial data (financial report for the previous year) and activity of enterprise within the section G. The number of employees was used as an auxiliary variable for stratification.

The entire set is estimated based on the results obtained on the sample.

The sample of monthly retail trade covers all active business entities from the statistical business register engaged in retail trade (section G, division 47 of the KD), except trade of motor vehicles and motorcycles, whose annual turnover exceeds 2,000,000 KM, as well as sampled business entities with annual turnover between 100,000 KM and 1,999,999 KM. Entities with annual turnover under 100,000 KM are not included.

The sample of quarterly distributive trade covers all active business entities from the statistical business register engaged in trade activities (section G of the KD) whose annual turnover exceeds 4,000,000 KM, as well as sampled business entities with annual turnover between 100,000 KM and 3,999,999 KM. Business entities with annual turnover under 100,000 are not included.

Обрада података за израчун индекса базира се на укупном промету свих дјелатности пословних субјеката чија је претежна дјелатност трговина (нека од дјелатности G КД), док за пословне субјекте чија претежна дјелатност није трговина узима се само промет од трговинских дјелатности које обављају.

Презентација индекса

У 2013. год. урађена је ревизија и прерачун података унутрашње трговине за претходне године и формирана је вишегодишња серија индекса у области дистрибутивне трговине, те је овим омогућено презентовање индекса у три облика: изворном (неприлагођеном), календарски прилагођеном и десезонираном облику. Из календарски прилагођених серија уклоњен је утицај различитих календарских дана, док су из десезонираних индекса уклоњени и утицај различитих календарских дана и утицај сезоне. Календарско и сезонско прилагођавање рађено је у Деметра апликацији (верзија 2.2) методом TRAMO-SEATS на изворним мјесечним, односно тромјесечним серијама података. Због својства примјењене методе прилагођавања, додавањем нових опсервација могу настати одређене промјене на ранијој серији већ објављених сезонски и календарски прилагођених индекса.

Номинални индекси приказују кретање промета у текућим цијенама. Реални индекси добијени су дефлационирањем номиналних индекса индексом потрошачких цијена.

Подаци су исказани по областима према Класификацији дјелатности КДБиХ 2010 која у потпуности одговара ЕУ Класификацији NACE Rev.2.

Дефиниције

Дистрибутивна трговина је скуп свих облика трговинских активности, од набавке робе од произвођача до испоруке робе крајњим потрошачима на домаћем тржишту. Она обухвата: трговину на велико за властити рачун, посредовање у трговини на велико, трговину на мало и поправка моторних возила и мотоцикала, те предмета за личну употребу у домаћинству.

Трговина на велико је активност куповине и препродаје робе индустријским, трговачким, професионалним корисницима и установама и другим пословним субјектима који се баве трговином на велико или на мало. Такође, укључује и транзитни промет робе (продаја робе која се по налогу продавца директно испоручује купцу без претходног ускладиштења код продавца).

Трговина на мало обухвата активности продаје роба крајњим потрошачима, односно становништву (за личну потрошњу или за употребу у домаћинству)

Трговина на велико и на мало моторним возилима и мотоциклима обухвата све дјелатности (осим производње и изнајмљивања) везане за моторна возила и мотоцикле, обухватајући камионе и теретњаке као што су трговина на велико и на мало новим и половним возилима, поправка и одржавање возила и трговина на велико и на мало дијеловима и прибором за моторна возила и мотоцикле. Исто тако, у ову област спадају и дјелатности посредовања, тј. посредника у трговини на велико и на мало возилима.

Data processing for the calculation of indices is based on total turnover of all activities of business entities whose prevailing activity is trade (one of the activities in the section G of the KD), while for business entities whose prevailing activity is not trade only turnover from trade activities is taken into account.

Presentation of indices

In 2013, data on domestic trade for previous years were revised and recalculated and a multi-year series of indices for distributive trade was formed. This allowed the presentation of indices in three forms: original (non-adjusted), working-day adjusted and seasonally adjusted indices. Effects of different number of working days were eliminated from working-day adjusted series, while from seasonally-adjusted indices both effects of different number of working days and seasonal effects were eliminated. Working-day and seasonal adjustments were done using the Demetra application (version 2.2), applying the TRAMO-SEATS method on original monthly and quarterly series of data. Due to the character of the implemented adjustment method, new observations for each following month could cause subsequent corrections of already published seasonally and working-day adjusted indices.

Nominal indices present trends of turnover at current prices. Real indices are calculated by deflating nominal indices with the consumer price index.

The data are presented by division of the Classification of Economic Activities KD BiH 2010 which fully complies with the EU Nace Rev.2 Classification.

Definitions

Distributive trade includes all forms of trade activities, from the purchase of goods from manufacturers to the delivery of goods to final consumers on domestic market. It covers wholesale trade for own account, intermediation in wholesale trade, retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles and of personal and household goods.

Wholesale trade is the activity of purchase or resale of goods to industrial, commercial or professional users and institutions and other business entities engaged in wholesale or retail trade. It also includes transit turnover of goods (sale of goods that are by a seller's order delivered directly to a purchaser, without being previously stored by the seller).

Retail trade covers the activities of sale of goods to final consumers, i.e. to the population (for personal consumption or for household use).

Wholesale and retail trade of motor vehicles and motorcycles covers all activities (except manufacture and renting) related to motor vehicles and motorcycles, including lorries and trucks, such as the wholesale and retail trade of new and second-hand vehicles, the repair and maintenance of vehicles and the wholesale and retail trade of parts and accessories for motor vehicles and motorcycles. Also included are intermediation activities, i.e. activities of commission agents involved in wholesale or retail trade of vehicles.

Промет је укупан фактурисани износ који пословни субјект обрачуна за продате робе или пружене услуге у трговини током референтног периода трећим лицима и одговара њиховој тржишној вриједности.

Порез на додану вриједност (ПДВ) искључен је из промета.

Turnover represents the total invoiced amount accounted by a business entity for goods sold or services rendered in trade during the reference period to third persons and it reflects their market value.

Value added tax (VAT) is not included in turnover.

21.1. Индекси промета на мало
Indices of retail trade turnover

∅2010=100

	Номинални индекси <i>Nominal indices</i>			Реални индекси <i>Real indices</i>		
	изворни <i>original</i>	десезонирани <i>seasonally adjusted</i>	календарски прилагођени <i>working-day adjusted</i>	изворни <i>original</i>	десезонирани <i>seasonally adjusted</i>	календарски прилагођени <i>working-day adjusted</i>
Укупан промет трговине на мало <i>Total turnover in retail trade</i>						
2009	90,7	90,6	91,0	94,6	94,7	95,1
2010	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2011	107,0	107,1	107,1	102,5	102,7	102,7
2012	112,2	112,3	112,2	104,0	104,3	104,1
2013	135,0	137,6	135,3	126,1	126,8	126,3
2014	123,5	124,7	124,0	116,9	118,4	117,3
2015	123,3	124,4	123,9	121,7	123,0	121,9
2016	133,9	134,7	134,3	136,5	137,6	136,6
Трговина на мало, осим трговине моторних горива и мазива <i>Retail trade, except trade of motor fuels and lubricants</i>						
2009	89,1	89,2	89,6	90,2	90,4	90,8
2010	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2011	108,7	109,0	108,8	107,1	107,3	107,1
2012	111,4	111,4	111,4	108,4	109,0	108,5
2013	137,5	141,7	137,9	133,5	134,7	133,6
2014	128,2	130,0	128,9	125,8	128,0	126,1
2015	129,2	131,2	130,0	128,6	130,9	128,9
2016	146,2	147,4	146,7	147,8	149,6	148,1
Трговина на мало горивима и мазивима <i>Retail trade of fuels and lubricants</i>						
2009	93,5	93,0	93,5	102,8	100,4	103,0
2010	100,0	100,0	100,0	100,0	97,8	100,0
2011	103,7	103,5	103,7	94,1	92,2	94,4
2012	113,7	113,9	113,7	95,8	93,7	95,9
2013	130,4	130,0	130,4	112,2	109,7	112,7
2014	114,9	114,9	114,9	100,4	98,6	100,8
2015	112,5	111,8	112,5	108,8	106,0	108,9
2016	111,1	111,4	111,1	115,6	113,0	115,4
Трговина на мало храном, пићем и дуванским производима <i>Retail trade of food, beverages and tobacco</i>						
2009	91,9	91,9	91,9	94,5	94,8	94,6
2010	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2011	116,0	115,7	115,9	112,1	111,7	112,2
2012	123,5	123,1	123,3	116,3	116,6	116,5
2013	147,0	147,1	147,1	136,7	137,0	137,1
2014	132,6	133,1	132,7	122,7	123,8	123,1
2015	119,1	118,9	119,0	110,5	111,3	110,7
2016	133,3	133,0	133,0	123,3	123,1	123,5
Трговина на мало непрехрамбеним производима <i>Retail trade of non-food products</i>						
2009	87,6	87,7	88,3	87,7	87,8	88,6
2010	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2011	104,5	105,2	104,8	104,1	104,8	104,2
2012	104,4	104,6	104,6	103,8	104,5	104,0
2013	132,0	138,5	132,7	131,7	133,4	131,7
2014	125,7	128,2	126,8	127,6	130,4	127,9
2015	135,1	138,3	136,2	139,2	142,3	139,3
2016	153,7	155,8	154,6	162,1	165,0	162,2

21.2. Индекси промета у дистрибутивној трговини по областима КД
Indices of distributive trade turnover, by section of activity classification

∅2010=100

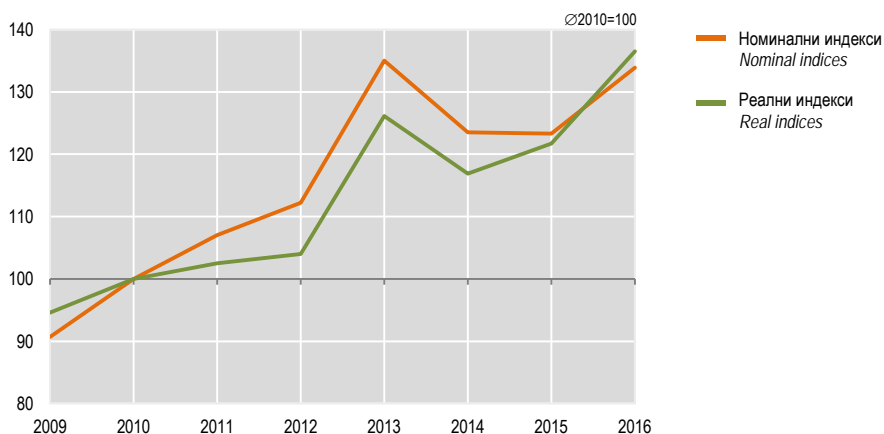
	Изворни <i>Original</i>	Десезонирани <i>Seasonally adjusted</i>	Календарски прилагођени <i>Working-day adjusted</i>
Дистрибутивна трговина – укупно <i>Distributive trade – total</i>			
2009	89,8	89,6	89,3
2010	100,0	100,0	100,0
2011	106,2	105,4	106,0
2012	89,1	89,1	88,3
2013	88,5	93,8	93,2
2014	87,3	93,1	92,0
2015	87,9	93,9	92,7
2016	87,4	93,3	92,0
Трговина на велико и мало моторним возилима и мотоциклима, поправка моторних возила и мотоцикала <i>Wholesale and retail trade of motor vehicles and motorcycles; repair of motor vehicles and motorcycles</i>			
2009	96,9	95,2	95,1
2010	100,0	100,0	100,0
2011	110,8	106,2	109,1
2012	102,9	100,3	102,6
2013	101,8	104,5	106,8
2014	125,7	127,6	131,0
2015	125,0	130,3	131,7
2016	131,6	138,1	139,8
Трговина на велико, осим трговине моторним возилима и мотоциклима <i>Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>			
2009	89,7	89,3	89,1
2010	100,0	100,0	100,0
2011	104,4	104,5	104,9
2012	79,8	80,2	79,0
2013	78,2	83,1	82,0
2014	79,5	84,8	83,4
2015	77,8	83,0	81,6
2016	75,0	79,9	78,4
Трговина на мало, осим трговине моторним возилима и мотоциклима <i>Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>			
2009	89,2	89,6	89,1
2010	100,0	100,0	100,0
2011	109,6	107,3	108,2
2012	107,5	106,9	107,0
2013	108,9	115,7	116,2
2014	99,6	107,0	106,3
2015	105,5	113,0	112,6
2016	109,0	116,6	116,3

21.3. Промет у дистрибутивној трговини по областима КД, 2016.
Turnover in distributive trade, by section of activity classification, 2016

хиљ. КМ / thous. KM

Области КД <i>Section of activity classification</i>	Вриједност промета без ПДВ-а <i>Value of turnover, VAT excluded</i>
УКУПНО / TOTAL	6 557 417
Трговина на велико и на мало моторним возилима и мотоциклима, поправка моторних возила и мотоцикала / <i>Wholesale and retail trade of motor vehicles and motorcycles; repair of motor vehicles and motorcycles</i>	352 837
Трговина на велико, осим трговине моторним возилима и мотоциклима / <i>Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>	3 702 191
Трговина на мало, осим трговине моторним возилима и мотоциклима / <i>Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>	2 502 389

Г-21.1. Номинални и реални изворни индекси промета у трговини на мало
Nominal and real original indices of turnover in retail trade

Г-21.2. Промет у дистрибутивној трговини по областима КД, 2016.
Turnover in distributive trade, by section of activity classification, 2016

